“МОНГОЛ ХЭЛНИЙ НУТГИЙН АЯЛГУУНЫ СУДАЛГАА”

ОЛОН УЛСЫН ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХУРАЛ

ЕРӨНХИЙ ЗОХИОН БАЙГУУЛАГЧ

ХАМТРАН ЗОХИОН БАЙГУУЛАГЧ

2023 ОНЫ 9 САРЫН 15
УЛААНБААТАР ХОТ

МУИС-ийн Багш оюутны хөгжлийн төв, 502 тоот танхим

ХӨТӨЛБӨР

08:30-09:00. **Хурлын бүртгэл**

Өглөөний цай

Хурлын дарга: О.Шинэбаяр */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*

09:00-09:05. **Нээлт**

Монгол ардын уртын дуу “Уяхан замбуутивийн наран”

дуучин МУСТА Ц.Дашцэрмаа, морин хуурч МУСТА Г.Батболд

09:05-09:10. **Нээх үг**

ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэнгийн захирал Ж.Бат-Ирээдүй

09:10-09:30. **Мэндчилгээ**

Хэлний Бодлогын Үндэсний Зөвлөлийн дарга Л.Дашням

МУИС-ийн Шинжлэх ухааны сургуулийн захирал Д.Заяабаатар

МУБИС-ийн Нийгэм хүмүүнлэгийн ухааны сургуулийн захирал Г.Агиймаа

ҮНДСЭН ИЛТГЭЛ

09:30-09:45. ***Л.Болд*** */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*

“Монгол хэлний нутгийн аялгуу судлалын ололт амжилт, цаашдын зорилт”

09:45-10:00. ***Г.Батзаяа*** */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*

“Монгол хэлний нутгийн аялгууны нарийвчилсан болон цогц судалгаа”

10:00-10:05. **Дурсгалын зураг**

I ХЭСЭГ

Хурлын дарга: Т.Эрдэнэ-Очир */Монгол Улс. МУИС/*

10:05-10:20. ***Ц.Өнөрбаян*** */Монгол Улс. МУБИС/*
"Баяд аялгууны хэл зүйн онцлог"
10:20-10:35. ***Шиотани Шигэки*** */Япон Улс. Осака Их Сургууль/*
"Миньхэ монгор хэлний *ki- үйл үгийн түүхэн хувьслыг орчин цагийн монгол хэлний байдалтай харьцуулах нь"
10:35-10:50. ***Д.Бадамдорж*** */Монгол Улс. МУИС/*
"Өөлдийн салбар аман аялгууны онцлог"
10:50-11:05. ***Е.В.Сундуева*** */ОХУ-ын ШУА-ийн Сибирийн салбарын Монгол, Будда, Төвөд судлалын хүрээлэн/*
"Буриад *һэшхэл* гэдэг үгийн утгын хүрээ"
11:05-11:20. ***Сэцэнбаатар*** */БНХАУ. ӨМИС/*
"Дундад улсад монгол хэлний нутгийн аялгуу судлалын талаар олсон амжилт, бүтэмж"

11:20-11:35. Хэлэлцүүлэг

11:35-11:50. **Цайны завсарлага**

II ХЭСЭГ

Хурлын дарга: Ц.Өнөрбаян */Монгол Улс. МУБИС/*

11:50-12:05. ***О.Самбуудорж*** */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*
"Алтайн урианхай аман аялгуу монгол хэлний өвөг шинж бүхий аялгуу болох нь"
12:05-12:20. ***Бирталан Агнеш*** */Унгар Улс. Өтвөш Лорандын Их Сургууль/*
"Ойрад аялгууны үгийн сан дахь шашны нэр томьёо"
12:20-12:35. ***Ц.Д.Бабасан*** */ОХУ-ын ШУА-ийн Сибирийн салбарын Монгол, Будда, Төвөд судлалын хүрээлэн/*
"Буриадын нутгийн аялгуу судлалын шинжилгээний түүх"
12:35-12:50. ***Б.Амаржаргал*** */Монгол Улс/*
Э.Батжавхлан */Монгол Улс. МУИС/*
"Халхын салбар аман аялгуунуудыг судлах асуудалд"
12:50-13:00. ***Э.У.Омакаева*** */ОХУ. Халимаг Улсын Их Сургууль/*
"Баруун монгол хэлний нутгийн аялгуу судлалын асуудалд: үгийн сангийн онцлог"

13:00-13:10. ***Б.Цэрэндаваа*** */Монгол улс. Ховд Их Сургууль/*
“Торгуудын соёл, зан заншлын холбогдолт онцлог үг хэллэг”
13:10-13:20. Хэлэлцүүлэг

13:20-14:00. **Үдийн зоог**

14:00-14:30. **Номын нээлт**

Ж.ТӨМӨРЦЭРЭН, “БҮТЭЭЛИЙН ЧУУЛГАН” I, II, III БОТЬ

Үг хэлэх: Ж.Төмөрцэрэнгийн охин Т.Туул
ШУА-ийн Түүх угсаатны зүйн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний тэргүүлэх ажилтан А.Пунсаг
ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэнгийн Хэл шинжлэлийн салбарын эрхлэгч Д.Боролзой

III ХЭСЭГ

Хурлын дарга: О.Самбуудорж */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*

14:30-14:45. ***Ва.Сэцэн*** */БНХАУ. ӨМӨЗО/*
“Ар хорчин аялгуун дахь төрөл садны үг хэллэг”
14:45-15:00. ***Ц.Батдорж*** */Монгол Улс. МУИС/*
Э.Баярчимэг */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*
“Нутгийн аялгууны авиаг тодорхойлоход анхаарах зарим зүйл”
15:00-15:15. ***Д.Боролзой*** */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*
“Судлаач Ж.Төмөрцэрэнгийн үзэмчин аялгууны судалгаа”
15:15-15:30. ***С.Батхишиг*** */Монгол Улс. МУИС/*
“Их хотын монголчуудын хэлний байдал (2018 оны кэйсээр)”
15:30-15:45. ***С.Энхжаргал*** */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*
“Баяд аман аялгууг судалсан байдал, холбогдох баримт хэрэглэгдэхүүн”
15:45-16:00. ***Түмэнжаргал*** */БНХАУ. ӨМИС/*
“Өвөр монгол аялгууны хорчин, харчин, баарин зэрэг аман аялгуун дахь [mu:n], [m~mɣ~mi] зэрэг хэлбэрийн гарал үүсэл, холбогдох зарим асуудалд”

16:00-16:15. Хэлэлцүүлэг

16:15-16:30. **Цайны завсарлага**

IV ХЭСЭГ

Хурлын дарга: Д.Боролзой */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*

16:30-16:45. ***Ямада Ёохэй*** */Япон Улс. Токиогийн Гадаад Судлалын Их Сургууль/*

"Дагур хэлний үйл үгийн байдлын ай"

16:45-17:00. ***Ц.Д.Баирма*** */ОХУ. Буриадын Улсын Их Сургууль/*

"Буряад текст шэнжэлэлгэ"

17:00-17:15. ***Л.Цэрэнчимэд*** */Монгол Улс. МУБИС/*

"Буриад аялгуунаа мартагдаж буй зарим хэлц үгийн утга, соёлын онцлог"

17:15-17:30. ***Г.М.Чульчаева*** */ОХУ. Халимаг Улс/*

С.Б.Кошаева */ОХУ. Халимаг Улс/*

"Халимаг хэлний хамаатуулах айг илэрхийлэх хэл зүйн аргууд"

17:30-17:45. ***М.Очирцэнд*** */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*

"Дархад аялгууны өнөөгийн нөхцөл байдал"

17:45-18:00. ***Т.Эрдэнэсүрэн*** */ӨМИС-ийн магистрант/*

Бадма-Одсэр */БНХАУ. ӨМИС/*

"Монгол хэлний нутгийн аялгууны үгсийг нийгэм хэл шинжлэлийн үүднээс судлах нь (өөлд аман аялгууны жишээн дээр)"

18:00-18:15. Хэлэлцүүлэг

18:15-18:20. **Хурлын хаалт**

МУБИС-ийн профессор Ц.Өнөрбаян

18:30. **Оройн зоог**

ХАНЫН ИЛТГЭЛ

1. Г.Дэлгэрмаа */Монгол Улс. Боловсролын Үнэлгээний Төв/*

“Дархад аялгууны урт эгшгийн нэгэн онцлогийг ‘Мон-ө ногөлдэ <蒙語老乞大>’ сурвалж бичигтэй холбон тайлбарлах нь”

2. Б.Лхагвабаяр */Монгол Улс. “Монгол Коосэн” коллеж/*

“Элжигин халхын аман аялгууны онцлог”

3. Bai Tu Li Gu ER (Тулгуур) */БНХАУ. ӨМБИС/*

“Хорчин аман аялгуун дахь зээлээ үгийн онцлог”

4. Б.Лхагважав */Монгол Улс. ШУА-ийн Хэл зохиолын хүрээлэн/*

“Мянгад аялгууны судалгааны байдал”

5. Б.Отгончимэг */Монгол Улс. МУБИС-ийн докторант/*

“Цонгоол буриад аялгуутнууд”

6. Б.Буянзаяа */ӨМИС-ийн докторант/*

“Торгууд аялгуун дахь ‘Эрээн хавирга’ гэдэг үгийн утга зүйн асуудалд”

7. С.Ган-Эрдэнэ */Монгол Улс. Ховд Их Сургуулийн магистрант/* “Эрдэмтэн С.Баттулга болон өөлдийн аман аялгуу”